

حمایت اکثریت قاطع فلسطینیان از مواضع حماس در مذاکرات

نتایج یک نظرسنجی انجام‌شده از سوی مرکز مطالعات و پژوهش‌های فلسطین با همکاری مرکز «آرتس اینترنشنال» نشان می‌دهد مردم فلسطین به طور گسترده‌ای از خواسته‌های مقاومت فلسطین در مذاکرات آتش‌بس و تبادل اسرا حمایت می‌کنند؛ مذاکراتی که هم‌اکنون در دوحه، پایتخت قطر در جریان است. این نظرسنجی از تاریخ ۶ تا ۱۰ ژوئیه ۲۰۲۵ / ۱۵ تا ۱۹ تیر در مناطق مختلف فلسطین، از جمله نوار غزه و کرانه باختری، انجام شده است. بر اساس نتایج این نظرسنجی، ۹۳٫۴ درصد شرکت‌کنندگان تأکید داشته‌اند خواسته‌های مقاومت، بویژه در زمینه مسائل مربوط به کمک‌های بشردوستانه، نقشه‌های عقب‌نشینی نیروهای ارتش صهیونیستی و ارائه تضمین‌های لازم برای پایان جنگ، خواسته‌هایی انسانی و منطقی است و باید به عنوان بخش اساسی هر گونه توافق احتمالی آتش‌بس با اشغالگران منظر قرار گیرد و از آنها عقب‌نشینی نشود. این نظرسنجی همچنین حاکی از کاهش اعتماد عمومی به عملکرد تشکیلات خودگردان فلسطین به ریاست محمود عباس است، چرا که ۸۴ درصد مشارکت‌کنندگان در این نظرسنجی از عملکرد تشکیلات ابراز نارضایتی کرده‌اند. آنان معتقدند تشکیلات در تعامل با پرونده‌های مربوط به مساله فلسطین شکست خورده و نتوانسته در برابر طرح‌های رژیم اشغالگر که هدف آنها یهودی‌سازی مناطق فلسطینی و اخراج ساکنان کرانه باختری است، ایستادگی کند.از دیگر نتایج مهم این نظرسنجی، افزایش حمایت‌های مردمی از جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) نسبت به ۳ ماه گذشته است، به طوری که میزان حمایت از این جنبش به ۵۸ درصد افزایش یافته است.افزون بر این، بیش از دوسوم شرکت‌کنندگان تأکید کرده‌اند رژیم اشغالگر در برابر مقاومت فلسطین یا اجرای طرح‌های خود برای اخراج فلسطینیان با شکست مواجه خواهد شد. این نظرسنجی همچنین نشان می‌دهد در شرایط ادامه تجارزهای اسرائیل به نوار غزه و وخامت اوضاع انسانی در مناطق مختلف فلسطین اشغالی، حمایت مردمی از گزینه مقاومت افزایش یافته است. جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) پیش‌تر با صدور بیانیه‌ای اعلام کرده بود، رهبران این جنبش به طور فزاینده به مسئولانه تلاش می‌کنند در کنونی مذاکرات به نتیجه برسند؛ مذاکراتی که با هدف پایان دادن به جنگ علیه ملت فلسطین، تضمین ورود آزاد و امن کمک‌های انسانی و کاهش رنج‌های شدید مردم غزه در حال انجام است. حماس در این بیانیه تأکید کرده است با انعطاف‌پذیری لازم، گامی عملی جهت پیشبرد مذاکرات برداشته اما موضوعات اساسی همچنان روی میز باقی مانده است. در رأس این موضوعات، تضمین ارسال مستمر کمک‌های بشردوستانه،عقب‌نشینی کامل نیروهای اشغالگر از نوار غزه و ارائه تضمین‌های واقعی برای برقراری آتش‌بس دائم قرار دارد. این جنبش در پایان بیانیه خود تصریح کرده است هر چند مذاکرات به دلیل کارشکنی ولجاحت‌نخست‌وزیر صهیونیستی با دشواری‌هایی روبه‌رو بوده اما حماس با جدیت و روحیه مثبت به همکاری با میانجی‌ها ادامه می‌دهد تا موانع موجود را برطرف کند، به رنج‌های ملت فلسطین پایان دهد و خواسته‌های مشروع آنها در زمینه آزادی، امنیت و زندگی باعزت را محقق کند.

پیشروی جدید ناتو در اروپا

سفیر روسیه در دانمارک هشدار داد زیرساخت‌های نظامی آمریکا ممکن است از طریق خاک دانمارک به سمت مرزهای روسیه گسترش یابد و ایالات متحده از این طریق می‌تواند تهدیداتی را علیه امنیت ملی روسیه از خاک اروپا ایجاد کند. ولادیمیر پرابین در گفت‌وگو با اسپوتنیک اعلام کرد طبق توافق دفاعی جدید میان واشنگتن و کپنهاگ، ایالات متحده اجازه خواهد داشت زیرساخت‌های نظامی خود را نزدیک مرزهای روسیه مستقر کنند، آن‌هم بدون اینکه دانمارک کنترل بر نوع تسلیحاتی که وارد قلمرو این کشور می‌شود، داشته باشد. وی در ادامه توضیح داد پارلمان دانمارک ماه ژوئن (خرداد) توافقنامه‌ای را تصویب کرد که بر اساس آن، ایالات متحده مجاز خواهد بود پایگاه‌های نظامی در خاک دانمارک احداث کند، همچنین به نیروهای آمریکایی اجازه دسترسی به ۳ پایگاه نظامی دانمارک داده می‌شود. دیپلمات روس افزود: «این توافق به معنای آن است که آمریکا قادر خواهد بود زیرساخت‌های نظامی خود را نزدیک مرز روسیه مستقر کند و از خاک دانمارک تهدیداتی را علیه امنیت ملی ما ایجاد کند. آینده نشان خواهد داد این توافق در عمل چگونه اجرا خواهد شد.» پرابین با تأکید بر اینکه کپنهاگ هیچ کنترلی بر نوع تسلیحات آمریکایی‌ای که وارد دانمارک می‌شود ندارد، تصریح کرد: «در این باره، توان دانمارک برای تضمین اینکه سلاح‌های هسته‌ای در زمان صلح در قلمرو این کشور مستقر نشود، بحث‌برانگیز است.» وی همچنین در مصاحبه با اسپوتنیک گفت جزیره دانمارک، «برنلهم» به طور فزاینده‌ای به عنوان پایگاه سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) در منطقه بالتیک علیه روسیه مورد استفاده قرار می‌گیرد. این دیپلمات تأکید کرد نظامی‌سازی این جزیره به بهانه تهدید ادعایی از سوی روسیه انجام می‌شود، در حالی که مسکو قصد هیچ اقدام تهاجمی علیه دانمارک را نداشته و ندارد. سفیر روسیه در دانمارک یادآور شد: «دانمارک پس از تعلیق روسیه بر استقرار موشک‌های میان‌برد در اروپا، قلمرو برنلهم را برای چنین اقدامات نظامی تحریک‌آمیزی در اختیار قرار داد». بر اساس این گزارش، پارلمان دانمارک اواسط خرداد با اکثریت آرا به توافق دفاعی جدیدی رای داد که به موجب آن به نیروهای آمریکایی اجازه استقرار و احداث پایگاه در خاک این کشور داده می‌شود. به گفته رسانه دولتی دانمارک (DR)، منتقدان این توافقنامه پیش‌تر درباره واگذاری بخشی از حاکمیت دانمارک به آمریکا ابراز نگرانی کرده بودند. پله درگستند، رهبر حزب «اتحاد سرخ – سبز» در آخرین اظهار نظر پیش از رای‌گیری، این توافق را «خلاف منافع ملی» دانست. این توافق در حالی به تصویب رسید که روابط دوجانبه آمریکا و دانمارک به دلیل اظهارات رئیس‌جمهور آمریکا درباره گرینلند، پرتنش است.

«وطن امروز» گزارش می‌دهد؛ تهدید اقتدار و نفوذ سنتی مسکودر قفقاز هم‌زمان با درگیری روسیه در اوکراین

آتش‌بازی باکو در قفقاز

ایجاد چالش با مسکو به برخی منافع سیاسی دست یابد و از منظر باکو، حادثه یکاترینبورگ می‌تواند فرصتی جدید برای ادامه این استراتژی باشد.

■ **شیطنت دیپلماتیک؛ ابزار باکو برای فشار بر مسکو**
اقدامات تحریک‌آمیز باکو که می‌توان آنها را «شیطنت‌های دیپلماتیک» نامید، در چند محور قابل بررسی است:
تحریک رسانه‌ای و انتقاد علنی از مسکو: رسانه‌های دولتی باکو، موجی از انتقادهای بی‌سابقه را علیه مسکو به راه انداختند که به گفته «آریف یونسف» تحلیلگر سیاسی، مستقیماً توسط مقامات دولتی باکو هدایت و هماهنگ شده است. این انتقاده‌ها نه‌تنها به حادثه یکاترینبورگ، بلکه به سیاست‌های کلی روسیه در قفقاز جنوبی و حتی حمایت ضمنی مسکو از ارمنستان در گذشته اشاره دارد. به گزارش موسسه جیمز تاون، این موج رسانه‌ای با هدف بسیج افکار عمومی داخلی علیه روسیه و جلب توجه غرب به «استقلال» باکو از سیاست‌های کرملین طراحی شد. به عنوان مثال، «تورال گنجعلی» نماینده پارلمان جمهوری باکو، در اظهاراتی تند، روسیه را به «شوونیسم، تبعیض و اسلام‌هراسی» متهم کرد و مدعی شد سیاست‌های کرملین علیه مهاجران و اقلیت‌ها سیستماتیک است.

اقدامات نمادین و کاهش نفوذ فرهنگی روسیه: لغو تمام برنامه‌های فرهنگی مرتبط با روسیه، از جمله کنسرت‌ها و رویدادهای مشترک و تعطیلی دفتر «خانه روسیه» (Rossotrudnichestvo) در باکو، نشانه‌هایی از تلاش آن برای کاهش نفوذ فرهنگی مسکو بود. به گزارش رسانه‌های جمهوری باکو، این مرکز فرهنگی متهم به تسهیل عملیات اطلاعاتی روسیه در باکو شده بود و تعطیلی آن پیامی روشن به کرملین بود که باکو دیگر حاضر به تحمل نفوذ غیرمستقیم مسکو نیست.

همچنین لغو دیدارهای پارلمانی و بازدید مقامات ارشد روس، مانند «الکسی اورورچوک» معاون نخست‌وزیر، به گفته الجزیره، بخشی از این استراتژی برای نشان دادن استقلال باکو بود.

بازداشت اتباع روس و اتهام‌زنی‌های هفتمند: بازداشت کارکنان دفتر اسپوتنیک در باکو و چند شهروند دیگر روس که برخی از آنها به عنوان مأموران سرویس امنیتی فدرال روسیه (FSB) معرفی شدند، یکی از جسورانه‌ترین اقدامات باکو بود. به گزارش یورونیوز، این افراد به اتهام‌هایی مانند کلاهبرداری گسترده، فعالیت تجاری غیرقانونی و پولشویی بازداشت شدند اما تصاویر منتشرشده از آنها که آثار ضرب‌وجرح را نشان می‌داد، به گفته تحلیلگران، تلاشی برای تحقیر مسکو و نشان دادن توانایی باکو در پاسخ متقابل به کرملین بود.

به عنوان مثال، یکی از پست‌های شبکه ایکس اشاره می‌کند بازداشت این افراد پاسخی مستقیم به رفتار خشونت‌آمیز پلیس روسیه با آذربایجانی‌ها در یکاترینبورگ بود. همچنین باکو در اقدامی بی‌سابقه، «یکولای والویف» قانون‌گذار روس را به دلیل اظهاراتش

علیه آذربایجان «عنصر نامطلوب» اعلام کرد. نزدیکی به رقبای مسکو و تحریک ژئوپلیتیک: تماس تلفنی الهام علی‌اف با ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین در میانه بحران میان ۲ پایتخت و اعلام حمایت باکو از کی‌ییف در برابر «زورگویی» روسیه، به گفته نیویورک تایمز، اقدامی عمدی برای تحریک کرملین بود. زلنسکی در این تماس از باکو در برابر «تهدیدات» روسیه حمایت کرد و دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین این تماس را تلاش اوکراین برای «فزون هیزم به آتش» اختلافات توصیف کرد.

علاوه بر این، تقویت روابط با ترکیه، بویژه پیشنهادهایی برای استقرار پایگاه نظامی ترکیه در آذربایجان که توسط «الدار نمازف» مقام سابق دولت حیدر علی‌اف مطرح شده، نشانه‌ای از تلاش باکو برای جایگزینی نفوذ روسیه با ترکیه است. به گزارش الجزیره، موفقیت جمهوری باکو در جنگ دوم قره‌باغ در سال ۲۰۲۰ با حمایت نظامی ترکیه، بویژه با استفاده از پهپادهای بیرقدار، به باکو اعتماد به نفس بیشتری برای به چالش کشیدن هژمونی مسکو در قفقاز جنوبی داده است.

همچنین برخی پست‌های ایکس به توافق احتمالی بر سر «گذرگاه ترانزیتی زنگزور» بین ترکیه، جمهوری باکو و ارمنستان اشاره دارد که هدف آن کنار گذاشتن روسیه از معادلات منطقه‌ای است که البته به نظر می‌رسد یک شیطنت رسانه‌ای باشد.

بهره‌برداری از ضعف‌های منطقه‌ای مسکو: باکو بخوبی از کاهش نفوذ روسیه در قفقاز جنوبی آگاه است. به گزارش کی‌یف ایندپیندنت، خروج نیروهای حافظ صلح روس از قره‌باغ و عدم مداخله مسکو در عملیات نظامی ۲۰۲۳ جمهوری باکو علیه این منطقه، از سمت باکو به عنوان نشانه‌ای از ضعف استراتژیک روسیه برداشت شد. این وضعیت، همراه با تحریم‌های غرب علیه مسکو به دلیل جنگ اوکراین، به باکو فرصت داده با اقدامات تحریک‌آمیز، چون محدود کردن فعالیت رسانه‌های دولتی روسیه مانند اسپوتنیک، به مسکو فشار بیاورد. به نوشته پایگاه تحلیلی ریدل روسیه، جمهوری باکو حتی از حملات سایبری منتسب به روسیه علیه وب‌سایت‌های دولتی خود، به عنوان بهانه‌ای برای تشدید اقدامات علیه مسکو استفاده کرده است.

■ **منافع داخلی و بین‌المللی باکو**

شیطنت‌های باکو ریشه در ۲ انگیزه اصلی دارد. در داخل، پیروزی‌های خارجی از زمان موفقیت در جنگ دوم قره‌باغ در ۲۰۲۰، اصلی‌ترین منبع محبوبیت الهام علی‌اف بوده است. این کشور با چالش‌هایی مانند نابرابری اقتصادی، درآمد پایین اکثریت مردم و سرکوب هرگونه فعالیت سیاسی یا مدنی غیرکنترل‌شده مواجه است. حتی مرزهای زمینی باکو از زمان همه‌گیری کرونا در ۲۰۲۰ بسته مانده بویژه مرز این کشور با ایران که نشانه‌ای از حس ناامنی مقامات این کشور است.

این در حالی است که موفقیت در بازپس‌گیری قره‌باغ دیگر مانند گذشته جامعه را متحد نمی‌کند و درگیری

طی چند روز گذشته روابط جمهوری باکو و روسیه به سطحی از تنش رسیده که در تاریخ روابط ۲ کشور بی‌سابقه است. پس از بازداشت و ضرب‌وجرح چند شهروند آذربایجانی در یکاترینبورگ روسیه به اتهام قتل‌هایی زنجیره‌ای در ۱۵ سسال پیش که به مرگ ۲ نفر از اتباع دستگیرشده آذربایجانی منجر شد، باکو به شکلی غیرمعمول برای یکی از دولت‌های پسا شوروی به این موضوع واکنش نشان داد. مقامات باکو نه‌تنها نیروهای امنیتی روسیه را به قتل عمد شهروندان خود متهم کردند، بلکه اقداماتی نظیر لغو تمام برنامه‌های فرهنگی مرتبط با روسیه، بازرسی دفتر خبرگزاری اسپوتنیک در باکو، بازداشت کارکنان آن و چند شهروند روس فعال در حوزه فناوری اطلاعات را به اجرا گذاشتند.

اتباع روس، طبق تصاویر منتشرشده در خبرگزاری‌های باکو، مورد ضرب‌وجرح قرار گرفته و به اتهام‌هایی مانند قاچاق مواد مخدر و کلاهبرداری سایبری بازداشت شدند. این اقدامات همراه با انتقادهای تند رسانه‌های دولتی جمهوری باکو از مسکو بود و حالا شهروندان روس در آذربایجان با بررسی‌های مداوم مدارک و گاه اعمال خشونت مواجهند. این واکنش‌ها از سوی مقامات باکو به نظر غیرمتناسب با رویداد اولیه می‌رسد؛ خشونت و خودسری نیروهای امنیتی چه در روسیه و چه در آذربایجان پدیده‌ای رایج بود ولی پیش از این به بحران‌های دیپلماتیک منجر نشده بود. به نظر می‌رسد مرگ ۲ شهروند آذربایجانی در یکاترینبورگ صرفاً بهانه‌ای برای باکو بوده تا از این فرصت برای تقویت جایگاه خود در داخل و خارج از کشور بهره‌برداری کند. این اقدامات که می‌توان آنها را «شیطنت‌های دیپلماتیک» نامید، بخشی از یک استراتژی حساب‌شده برای به چالش کشیدن نفوذ مسکو در قفقاز جنوبی و کسب امتیازات سیاسی و ژئوپلیتیک از روسیه توسط سران باکو است.

■ **زمینه‌های تنش: زنگزور، هواپیمای سرنگون‌شده و ضعف مسکو**
واکنش تند باکو در حالی رخ داد که ۲ قربانی حادثه یکاترینبورگ، برادران حسین و ضیاءالدین صرف، دارای سوابق تاریک بودند و به جرائم سازمان‌یافته و قتل‌هایی علیه دیگر آذربایجانی‌ها در روسیه در ۱۵ سال پیش متهم بودند. با این حال، باکو این جزئیات را نادیده گرفت و از این فرصت برای رویارویی با مسکو استفاده کرد. به گزارش واشنگتن‌پست، کالبدشکافی در باکو نشان داد این ۲ نفر بر اثر ضرب‌وجرح شدید و خونریزی داخلی جان باخته‌اند؛ ادعایی که با روایت رسمی روسیه مبنی بر مر یکی از آنها بر اثر حمله قلبی در تضاد است.

روسیه که پس از شروع جنگ اوکراین تحت شدیدترین تحریم‌های غرب قرار گرفته، به آذربایجان به عنوان شریکی کلیدی در لجستیک و پروژه‌های زیرساختی مانند مسیر ترانزیتی شمال – جنوب (روسیه – ایران – هند) وابسته شده است اما در این بین باید به کتنه‌ای کلیدی اشاره کرد و آن اینکه پس از شروع درگیری در اوکراین، نفوذ مسکو در قفقاز جنوبی شدت کاهش یافت.

نیروهای حافظ صلح روسیه که پس از جنگ ۲۰۲۰ ارمنستان و جمهوری باکو در قره‌باغ مستقر شده بودند، نه‌تنها در برابر محاصره این منطقه توسط باکو واکنشی نشان ندادند، بلکه در عملیات نظامی باکو در سپتامبر ۲۰۲۳ که به حذف کامل منطقه قره‌باغ (استپاناکرت) منجر شد، مداخله نکردند. بهمار ۲۰۲۴ نیز این نیروها زودتر از موعد منطقه را ترک کردند که به گفته کارشناسان، در نظر مقامات آذربایجانی نشانه‌ای از افول قدرت منطقه‌ای روسیه قلمداد شد.

اولین تلاش باکو برای تحمیل قواعد جدید به مسکو، اواخر ۲۰۲۳ رخ داد؛ زمانی که یک هواپیمای مسافری شرکت آزال، به اشتباه توسط پادفند هوایی روسیه سرنگون شد. این هواپما که در مسیر باکو به گروژنی در حرکت بود، در قزاقستان سقوط کرد و ۳۸ نفر از ۶۷ سرنشین آن کشته شدند. در این بین باکو در ساعت‌های اولیه حادثه بدون طی مراحل کارشناسی خواستار مجازات عاملان این حادثه شد. این تنش تنها با دذرخواهی شخصی ولادیمیر پوتین، پرداخت غرامت و نصب یادبود حیدر علی‌اف در مسکو کاهش یافت.

این تجربه به باکو نشان داد می‌تواند از رویارویی و

اتلاف ناوگان آزادی روز یکشنبه اعلام کرد کشتی «حنظله» با بار کمک‌های نمادین بشردوستانه برای مردم غزه و پیامی جهانی از همبستگی با بیش از ۲ میلیون فلسطینی در محاصره، از بندر «سیراکوزا» در جنوب ایتالیا سفر خود را به سمت نوار غزه آغاز کرد. حرکت این کشتی تنها یک ماه پس از توقیف کشتی «مادالین» توسط ارتش صهیونیستی انجام شده‌است؛ کشتی‌ای که در حال حرکت در آب‌های بین‌المللی به سمت غزه بود.
اتلاف ناوگان آزادی در صفحه فیسبوک خود تأیید کرد هدف قرار دادن سیستماتیک فعالان این ناوگان، آنها را از ادامه تلاش‌های‌شان برای شکستن محاصره غزه باز نخواهد داشت. آنها همچنین تأکید کردند این کشتی تنها یک اقدام برای انتقال کمک‌های انسانی به غزه نیست، بلکه بیانگر اعتراض جهانی به انفعال وی‌تفاوتی جامعه‌بین‌المللی در قبال محاصره، فقر، نابودی ساختارمند و کشتار غیرنظامیان در نوار غزه است.
این ائتلاف تأکید کرد این ابتکار یک جنبش مردمی مستقل است که از حمایت‌های بین‌المللی برای تقویت تلاش‌های مدنی در امدادسانی به فلسطینی‌های محاصره‌شده دعوت می‌کند.
ائتلاف ناوگان آزادی هفته گذشته اعلام کرده بود کشتی جدیدی به نام «حنظله» ۱۳ ژوئیه (۲۲ تیر) از بندر سیراکوزا به راه خواهد افتاد.
هفته گذشته، دهها فعال مدنی در بندر سیراکوزا در نزدیکی

مستقیم با ارمنستان به دلیل عدم حمایت احتمالی ترکیه، گزینه‌ای با ریسک بالا برای سران باکو است. در این شرایط، تنش با روسیه به عنوان دشمنی قابل قبول، ابزاری کارآمد برای انسجام اجتماعی و انحراف افکار عمومی از مشکلات داخلی و مشروعیت متزلزل علی‌اف – که از سال ۲۰۰۳ به صورت موروثی قدرت را در دست دارد – به شمار می‌رود. در عرصه بین‌الملل، باکو از مدت‌ها پیش تلاش کرده خود را به عنوان شریکی قابل اعتماد در حوزه انرژی و جایگزینی باثبات و سکولار در منطقه به ساختارهای غربی معرفی کند اما سرکوب‌های داخلی این تصویر را در میان برخی کشورهای غرب مخدوش کرده است. تنش کنونی با مسکو به باکو اجازه می‌دهد ترده غرب را از نقض حقوق بشر به موضع «مستقل» و حتی «ضدروسی» خود منحرف کند. این موضع‌گیری، بویژه با حمایت علنی از اوکراین و تماس تلفنی اخیر علی‌اف با زلنسکی، به باکو کمک می‌کند خود را به عنوان متحد استراتژیک غرب در برابر روسیه معرفی کند و از حساسیت‌های غرب نسبت به مسائل داخلی‌اش بکاهد. به گزارش میدل ایست‌آی، باکو از انزوای روسیه به دلیل جنگ اوکراین بهره‌برداری می‌کند تا نفوذ خود را در بازارهای انرژی و کریدورهای ترانزیتی افزایش دهد، بویژه با تقویت روابط با ترکیه.

■ **موز بحران و مدبریت تنش**

با وجود این رویارویی، باکو مراقب است تنش از کنترل خارج نشود؛ روابط دیپلماتیک قطع نشده، توافق‌های موجود اجرا می‌شود، سفرهای ۲ کشور در پست‌های خود باقی مانده‌اند و هیچ محدودیتی بر تجارت اعمال نشده است. این نشان می‌دهد در صورت لزوم، ۲ طرف می‌توانند به سرعت تنش را کنار گذاشته و به روابط عادی بازگردند. به گفته کارشناسان آذری، جمهوری باکو به دنبال رابطی برابر با مسکو است، نه تبعیت از آن مانند بلاروس. واکنش منفعلانه روسیه که در گیر جنگ اوکراین است، به باکو اجازه داده این شیطنت‌ها با بدون هزینه‌های جدی ادامه دهد. کرملین حتی به بازداشت و ضرب‌وجرح شهروندان خود در باکو واکنش جدی نشان نداد و ماریا زاخارووا، سخنگوی وزارت خارجه روسیه روابط ۲ کشور را «اتحاد استراتژیک» توصیف کرد و اوکراین را مقصر این «تنش موقت» دانست، هرچند در روزهای اخیر از سوی افکار عمومی و فعالان سیاسی و اقتصادی روسیه واکنش‌های بسیار منفی نسبت به سیاست‌های باکو مطرح شده و این دسته از جامعه روسیه خواهان تشدید برخورد با منافع سیاسی و اقتصادی جمهوری باکو در روسیه شده‌اند. به شکلی که برخی بازارهای تجاری خصوصی از فعالیت شرکت‌های آذری جلوگیری به عمل آورده‌اند یا برخی دیگر خواهان بازگرداندن مناطق «ازاکاتلا» و «لالاکن» به داغستان شده‌اند. این مناطق دارای جمعیتی لرگی، آواره و داغستانی هستند که در گذشته نیز هدف برخی پروژه‌های روس‌های ناسیونالیست بوده است.

■ **چشم‌انداز: بازی با آتش بدون سوختن**

باکو به دلیل وابستگی اقتصادی به روسیه، از جمله تأمین قطعات، سوخت و بازار فروش محصولات کشاورزی، نمی‌تواند ریسک قطع کامل روابط با مسکو را بپذیرد. ۴۶ درصد حواله‌های مالی به جمهوری باکو از روسیه می‌آید و بیش از ۳ میلیون آذربایجانی در این کشور کار و زندگی می‌کنند. تشدید فشار مسکو بر این مهاجران و اجبار به بازگشت آنان به جمهوری باکو می‌تواند برای دولت علی‌اف هزینه‌های اقتصادی و سیاسی سنگینی داشته باشد. البته این رویکرد باکو شباهت زیادی به سیاست خارجی ترکیه دارد؛ اقدامات تهاجمی اما بدون قطع کامل روابط و مانور بین بلوک‌های مختلف قدرت یا همان حرکت آونگی میان قدرت‌های بزرگ. به احتمال زیاد، این تنش‌ها مانند ماجرای هواپیمای سرنگون‌شده، بدون پیامدهای جدی برای روابط دوجانبه فروکش خواهد کرد اما خود این واقعیت که باکو جرأت چنین شیطنت‌هایی را پیدا کرده، نشان‌دهنده تغییر مهمی در قفقاز جنوبی است.

خروجی این نوع کنش‌های کشورهای پسا شوروی که بدون واکنشی خاص و عبرت‌آموز از سوی مسکو پیگیری می‌شود، می‌تواند نشان‌دهنده این امر باشد که دیگر در آسیای مرکزی و قفقاز، روسیه به عنوان قدرتی که باید از آن حساب برد، دیده نمی‌شود. در آینده بازسازی این جایگاه برای کرملین در منطقه‌ای که نفوذش در آن روزبه‌روز کاهش می‌یابد، به چالشی بزرگ تبدیل خواهد شد.

کشتی «حنظله» که نام آن با حروف بزرگ روی بدنه نوشته شده بود، تجمع کردند شرکت‌کنندگان در این تجمع پرچم‌های فلسطین به دست داشتند و شعارهایی از جمله «تیراندازی را همین حالا متوقف کنید» سر می‌دادند. بر ادامه این اعتراضات، قرار است ۲ نماینده زن چپ‌گرای مجلس فرانسه ۱۸ ژوئیه / ۲۷ تیر، از بندر «کالیپولی» در جنوب شرق ایتالیا با یک قایق دیگر به سمت غزه حرکت کنند.
از دیگر همراهان این سفر می‌توان به «جیکوب برگ» بازیگر آمریکایی، «هوبدا عرفاف» فعال فلسطینی و شماری از خبرنگاران کشورهای مختلف اشاره کرد. سازمان رادیو و تلویزیون رژیم صهیونیستی اعلام کرد نهادهای امنیتی با نگرانی حرکات فعالان حامی فلسطین برای ارسال این کشتی به نوار غزه را زیر نظر دارند.
ماه گذشته، ارتش صهیونیستی در تاریخ ۹ ژوئن/ ۱۹ خرداد، کشتی «مادالین» متعلق به ناوگان آزادی را در حالی که در آب‌های بین‌المللی در حال حرکت به سمت نوار غزه بود، توقیف و ۱۲ فعال بین‌المللی سرنشین آن را بازداشت کرد. ۲ روز بعد، رژیم صهیونیستی ۴ فعال را که تعهد عدم بازگشت به اسرائیل را امضا کرده بودند اخراج کرد، در حالی که ۸ نفر باقیمانده از امضای این تعهد خودداری کردند. با این حال، ائتلاف ناوگان آزادی از آزادی سایر مدافعان حقوق بشر بازداشت‌شده طی روزهای بعد خبر داد.